

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 32. kalendářní týden, 6. – 12. 8. 2023 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 32, 6 August – 12 August 2023

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-6-12-august-2023-week-32>

Seznam onemocnění uvedených v této aktualizaci:

1. Spalničky – mezinárodní situace (svět) - sledování evropského ohniska
2. Covid-19 vyvolaný virem SARS-CoV-2 - mezinárodní situace (EU/EHP) - 2019 - 2023
3. Lidské případy onemocnění prasečí chřipkou vyvolané virem A(H3N2) – mezinárodní situace
4. Lidské případy onemocnění prasečí chřipkou vyvolané virem A(H1N2) – mezinárodní situace, 2023
5. Mpox, mezinárodní situace 2022 - 2023
6. Měsíční epidemiologický monitoring záškrtu v EU/EHP - 2023
7. Sezónní dohled nad virem západonilské horečky One Health - 2023
8. Ptačí chřipka v kožešinových farmách - Finsko - 2023
9. Autochtonní případy horečky dengue - Francie - 2023
10. Krymsko-konžská hemoragická horečka - Severní Makedonie - 2023
11. Invazivní meningokokové onemocnění - Norsko - 2023
12. Příklad spalniček při výletní plavbě - Finsko a Švédsko – 2023

Shrnutí

1. Spalničky – mezinárodní situace (svět) - Sledování evropského ohniska nákazy

- V červnu 2023 bylo ze šesti zemí hlášeno 41 potvrzených případů spalniček. Od ledna do června 2023 bylo do systému The European Surveillance System (TESSy) nahlášeno 311 případů spalniček ze 14 zemí.

- V současné době je přenos spalniček v EU/EHP nízký. Mimo EU/EHP byly případy a ohniska spalniček hlášeny ve Spojeném království (UK), Švýcarsku a na Ukrajině. Niže je uveden úplný seznam případů hlášených po celém světě pro všechny regiony Světové zdravotnické organizace (WHO).

2. Covid-19 vyvolaný virem SARS-CoV-2 – mezinárodní situace (EU/EHP) - 2019 - 2023

- Do konce 31. týdne roku 2023 byly v EU/EHP pozorovány rostoucí trendy v počtu hlášených případů ve většině věkových skupin. Trendy ve všech ostatních sdružených ukazatelích byly stabilní. Vzhledem k nižšímu počtu zemí podávajících hlášení v posledních týdnech a pravděpodobnému vlivu letních prázdnin na dostupnost údajů je třeba tyto údaje interpretovat s určitou opatrností.

- Z 11 zemí, které nahlásily alespoň 10 výsledků sekvenování nebo genotypizace SARS-CoV-2 za týdny 29-30 (17. července až 30. července 2023), bylo odhadované rozložení variant, které vzbuzují obavy (VOC) nebo jsou předmětem zájmu (VOI), 94,8 % (68,1-100,0 % z 10 zemí) pro XBB.1.5, 8,3 % (1,4-25,3 % ze čtyř zemí) pro XBB, 5,3 % (1,4-99,1 % ze šesti zemí) pro BA.2.75 a 1,1 % (1,1-1,1 % z jedné země) pro BQ.1.

- Od poslední aktualizace od 27. července 2023 do 10. srpna 2023 ECDC klasifikovalo všechny linie podobné XBB.1.5 s dodatečnou změnou spike proteinu F456L jako varianty zájmu (VOI). To zahrnuje mimo jiné linie EG.5, FL.1.5.1, XBB.1.16.6 a FE.1. Důvodem pro toto zařazení je rychlý nárůst podílu těchto linií v EU/EHP spolu s mírným nárůstem epidemiologických ukazatelů. Důvodem, proč ECDC v rámci skupiny nevyčleňuje EG.5, je skutečnost, že ostatní linie 456L rovněž vykazují zvýšený nárůst, jehož příčinou je pravděpodobně samotná změna proteinu F456L.

- Růstová výhoda pozorovaná u linií 456L je s největší pravděpodobností způsobena zvýšeným obcházením imunity, které je dáno změnou F456L, v kombinaci se slábnoucí imunitou vůči infekci v populaci. Zatím nic nenasvědčuje tomu, že by linie 456L byly spojeny s nějakou změnou v závažnosti infekce. Je pravděpodobné, že přítomnost této varianty přispěje k nárůstu případů covid-19 a hospitalizací v následujících týdnech a měsících. Očekává se však, že tyto ukazatele nedosáhnou úrovně spojené s předchozími vrcholy v počtech případů a hospitalizací.

- Mezi osmi zeměmi, které za 29. týden (od 17. července do 23. července 2023) nahlásily do GISAID EpiCoV alespoň 10 sekvencí, je podíl linií podobných XBB.1.5 + F456L následující: Dánsko (42 %), Francie (38 %), Island (59 %), Irsko (48 %), Itálie (11 %), Portugalsko (60 %), Španělsko (35 %) a Švédsko (14 %). Celkový trend podílu variant je rostoucí.

- K 10. srpnu 2023 byly varianty XBB a BQ.1 přeřazeny z VOI na deescalované varianty.

3. Lidské případy onemocnění prasečí chřipkou vyvolané virem A(H3N2) – mezinárodní situace

- Dne 26. července 2023 ohlásilo michiganské Ministerstvo zdravotnictví a sociálních služeb možný pozitivní nález viru prasečí chřipky A(H3) u osoby, která byla v kontaktu s prasaty na zemědělském veletrhu v Michiganu, který se konal od 7. do 16. července 2023.

- Jedná se o první případ A(H3) u člověka hlášený ve Spojených státech v roce 2023.

- V letošním roce nebyl v EU/EHP hlášen u člověka žádný případ onemocnění prasečí chřipkou A(H3N2).

4. Lidské případy onemocnění prasečí chřipkou vyvolané virem A(H1N2) – mezinárodní situace, 2023

- Ve Spojených státech amerických (USA) byl hlášen jeden nový případ nákazy člověka virem prasečí chřipky A(H1N2). Jedná se o první případ nákazy člověka virem A(H1N2) hlášený v USA v roce 2023.

- Celkově bylo od roku 2018 celosvětově hlášeno 22 případů, včetně pěti případů hlášených v zemích EU/EHP (Rakousko, Dánsko, Francie a Nizozemsko). Poslední případ byl v EU/EHP hlášen v Nizozemsku v roce 2022.

- Tyto případy jsou vzácné a nebyl zjištěn žádný přenos z člověka na člověka.

5. Mpox – mezinárodní situace 2022 - 2023

- Od poslední aktualizace 6. července 2023 bylo do Evropského systému surveillance (TESSy) k 10. srpnu 2023 nahlášeno 48 případů mpox z pěti zemí EU/EHP: Portugalsko (38), Španělsko (5), Francie (3), Itálie (1) a Lucembursko (1).
- Celkem bylo do systému TESSy nahlášeno 21 304 potvrzených případů mpox z 29 zemí EU/EHP.
- Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) bylo od 1. ledna 2022 do 25. července 2023 ze 113 zemí světa hlášeno 88 600 potvrzených případů mpox, včetně 152 úmrtí, přičemž od vrcholu epidemie (týden od 8. srpna 2022) došlo k výraznému poklesu hlášených případů.

6. Měsíční epidemiologický monitoring záškrtu v EU/EHP - 2023

- Od začátku roku 2023 do 8. srpna 2023 bylo v EU/EHP prostřednictvím Evropského systému surveillance (TESSy) hlášeno 57 případů záškrtu. Případy byly hlášeny v Německu (35), Belgii (6), České republice (5), Nizozemsku (5), Lotyšsku (3), Norsku (1), Slovensku (1) a Švédsku (1). Od předchozí aktualizace z 10. července 2023 se jedná o nárůst o sedm případů.
- Mezi hlášenými případy bylo šest případů s respirační formou onemocnění, 48 s kožní formou onemocnění, jeden s kombinací respirační a kožní formy onemocnění a u dvou případů se jednalo o nosní formu onemocnění.
- K 8. srpnu 2023 byly v EU/EHP v tomto roce hlášeny dva smrtelné případy - v Belgii (1) a Lotyšsku (1).
- Od předchozí aktualizace v červenci byl hlášen jeden nový případ záškrtu ze Švédska.
- Od září 2022 do 8. srpna 2023 bylo v EU/EHP do systému TESSy nahlášeno 238 případů záškrtu a tři úmrtí.
- ECDC nemá k dispozici údaje, které by naznačovaly v širší populaci EU/EHP komunitní přenos a výskyt ohnisek *Corynebacterium (C.) diphtheriae* v důsledku zvýšeného počtu případů difterie pozorovaných od druhé poloviny roku 2022.
- Kliničtí lékaři by si měli mít povědomí o klinických příznacích difterie a zajistit tak včasnou diagnostiku a léčbu případů podle stávajících klinických pokynů.
- Byla zaznamenána neobvykle široká rezistence izolátů *C. diphtheriae* k běžným perorálním a parenterálním antibiotikům. Jako preventivní opatření ECDC doporučuje provést testování antimikrobiální citlivosti u všech izolátů *C. diphtheriae*.

7. Sezónní sledování viru západonilské horečky One Health - 2023

- Od poslední aktualizace 9. srpna 2023 bylo ze zemí EU/EHP hlášeno 48 případů infekce virem západonilské horečky (WNV) u lidí a ze sousedních zemí EU bylo hlášeno 9 případů infekce virem západonilské horečky u lidí.
- Od začátku přenosové sezóny v roce 2023 k 9. srpnu 2023 bylo zeměmi EU/EHP nahlášeno celkem 89 případů infekce virem WNV u lidí - Itálie (56), Řecko (22), Rumunsko (5), Francie (3) a Maďarsko (3) - a devět případů infekce virem WNV u lidí ze zemí sousedních s EU – ze Srbska.

- Od začátku období přenosu WNV v roce 2023, k 9. srpnu 2023, byla zeměmi EU/EHP hlášena čtyři ohniska u koňovitých a 32 ohnisek u ptáků.

8. Ptačí chřipka v chovech kožešinových zvířat - Finsko - 2023

- Dne 9. srpna 2023 oznámil finský Úřad pro potraviny, že ptačí chřipka A(H5N1) byla zjištěna v dalších třech kožešinových farmách ve Finsku, které chovají modré (arktické) lišky v Kaustinenu (2) a Kannusu (1).

- Zavlečení ptačí chřipky do kožešinových farem není neočekávané. Podobné případy byly pozorovány již v minulosti. Přenos mezi liškami nebo jinými infikovanými savci a lidmi nebyl dosud pozorován. Zásadní význam má identifikace infikovaných savců a exponovaných osob. Podle Finského institutu pro zdraví a životní podmínky (THL) by měly být exponované osoby sledovány po dobu 10-14 dnů a v případě výskytu příznaků testovány.

- ECDC hodnotí současné riziko pro širokou veřejnost jako nízké a riziko nákazy pro lidi, kteří jsou profesně nebo jinak vystaveni zvířatům infikovaným ptačí chřipkou, jako nízké až střední.

9. Autochtonní případy horečky dengue - Francie - 2023

- Dne 4. srpna 2023 byly ve Francii hlášeny dva autochtonní případy infekce virem dengue u pacientů pobývajících v Gardanne, v departementu Bouches-du-Rhône a v regionu Provence-Alpes-Côte d'Azur.

- Francouzské orgány veřejného zdraví provádějí opatření pro kontrolu infekce. Patří mezi ně kontrola vektorů, informování zdravotníků a široké veřejnosti a průzkumy v domácnostech.

- Nelze vyloučit další případy spojené s tímto přenosem nebo autochtonní sekundární přenos z importovaných případů horečky dengue v jiných oblastech.

10. Krymsko-konžská hemoragická horečka - Severní Makedonie - 2023

- Dne 8. srpna 2023 byl hlášen sekundární případ spojený se zdravotní péčí mezi středně rizikovými kontakty indexového případu.

- Bylo identifikováno jedenáct vysoce rizikových kontaktů.

- Indexový, smrtelný případ krymsko-konžské hemoragické horečky (CCHF) se vyskytl po přísátí klíštěte dne 19. července 2023 a byl hlášen Severní Makedonii 29. července 2023. Vysoce rizikové kontakty byly testovány pomocí ELISA a RT-PCR s negativním výsledkem; vysoce a středně rizikové kontakty jsou klinicky sledovány.

11. Invazivní meningokokové onemocnění - Norsko - 2023

- Dne 8. srpna 2023 byl v norské obci Bærum hlášen smrtelný případ invazivního meningokokového onemocnění (IMD) u 18letého jedince.

- Nemocný se účastnil na shromáždění s dalšími 500-600 osobami z Norska na řeckém ostrově Ios ve 30. týdnu roku 2023 (24. až 30. července 2023).

- Vzhledem k přijatým opatřením v oblasti veřejného zdraví je riziko výskytu IMD u blízkých kontaktů s případem hodnoceno jako nízké.

12. Případ spalniček při plavbě - Finsko a Švédsko - 2023

- Vnitrostátní zdravotnické orgány hlásí potvrzený případ spalniček na lodi při plavbě z Turku (Finsko) do Stockholmu (Švédsko) dne 6. srpna 2023.

- Riziko rozšíření onemocnění pro cestující a personál na lodi při plavbě se považuje za nízké, protože nemocný zůstal po celou dobu plavby v kajutě. Nelze však vyloučit ojedinělé další případy mezi neočkovanými osobami, které byly v úzkém kontaktu s indexovým případem během nástupu na palubu a výstupu z lodi.

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ